

Informace ze zdravotnictví Královéhradeckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
14.9.2010

2

Dětská a dorostová péče v Královéhradeckém kraji v roce 2009

Children and Adolescents Care in the Královéhradecký Region in 2009

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o dětské a dorostové péči v Královéhradeckém kraji v roce 2009 obsahuje údaje o ambulantní péči týkající se sítě zdravotnických zařízení, personálního zajištění, činnosti a dispenzarizovaných pacientů pro vybranou diagnózu. Údaje jsou členěny podle území. Informace také obsahuje přehled základních ukazatelů lůžkové péče nemocnic.

Summary

Information on health service activity in the branch of children and adolescents care in the Královéhradecký region in 2009 contains data about out-patient care concerning health service network, personnel capacity, activity, patients followed up for selected diagnoses. Data are presented by territory. Information also contains summary of basic indicators of in-patient care in hospitals.

Podkladem pro zpracování dat o činnosti dětské a dorostové péče byl roční výkaz A (MZ) 1-01, který vyplňuje každá ambulantní ordinace (oddělení, pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost a ambulantní odborné dětské a dorostové ordinace ve všech zdravotnických zařízeních bez ohledu na jejich zřizovatele. Údaje o lůžkové péči dětských oddělení nemocnic byly čerpány z výkazu L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví v ČR na rok 2009. Pro výpočty relací na obyvatelstvo byly použity údaje ČSÚ. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz (NZIS/Výkazy 2009). Údaje o personálním zabezpečení, činnosti oboru praktický lékař pro děti a dorost a činnosti oboru pediatr specialista a z nich vypočtené ukazatele uvedené v tabulkách, v grafech a komentované v textu se týkají pouze těch zdravotnických zařízení, která splnila svou zpravodajskou povinnost a odevzdala vyplněný roční výkaz. V roce 2009 to bylo 99,2 % ze všech dětských lékařů v kraji.

Edice IZK o dětské a dorostové péči v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Personální zajištění a činnost

Ambulantní péči o děti a dorost na území kraje zabezpečovalo ke konci roku 128 ambulantních zdravotnických pracovišť, ve kterých pracovalo 128,71 lékařů a 118,78 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD). Pracovníci jsou uváděni včetně pracovníků smluvních a v tzv. přepočteném

počtu, což je součet úvazků. Mezi pediatry tvořili většinu praktičtí lékaři pro děti a dorost (téměř 90 % z celkového počtu), ostatními lékaři v oboru byli pediatri specialisté.

Od roku 2008 se na výkazech A(MZ)1-01 sledují pracovníci také jako průměrný roční přepočtený počet, který výstižněji charakterizuje kapacitní zajištění jednotlivých ambulancí, zvláště v případech ukončení a zahájení činnosti nebo většího pohybu pracovníků v průběhu roku. Je to součet přepočteného počtu pracovníků za jednotlivé měsíce dělený počtem měsíců sledovaného období. Ve srovnání s republikovým ukazatelem byl počet lékařů v kraji v přepočtu na obyvatele mírně nadprůměrný (na 10 tisíc osob ve věku do 18 let připadlo v kraji 12,2 lékaře, v ČR 11,3 lékaře). V jednotlivých okresech se počet lékařů pohyboval v rozmezí 11,0–14,0 lékařů na 10 tisíc dětí a dorostu, relativně nejvíce lékařů bylo v okrese Hradec Králové, nejméně v okrese Náchod. Na jeden úvazek lékaře připadalo v kraji 818 osob ve věku 0–18 let (v ČR 887 dětí a dorostu), v okresech to bylo od 714 v Hradci Králové po 913 v Náchodě. Převážná část ošetření byla provedena v ordinacích praktických lékařů (96 %). Největší podíl na celkovém počtu ošetření měla ošetření léčebná (70,4 %) a ošetření preventivní (25,0 %), na ošetření v návštěvní službě připadlo 1,3 %. Zbývající ošetření tvořila 3,3 % (vyšetření před nástupem do mateřské školy, prohlídky požadované k přihlášce na školu nebo při nástupu do zaměstnání, vyšetření pro účely sportovní, očkování pro cesty do ciziny).

Počet ošetření se meziročně mírně zvýšil o 1 %. Na jeden úvazek lékaře připadlo v roce 2009 v průměru 5 273 ošetření, v roce 2005 to bylo 5 994 ošetření (v ČR 5 485 v roce 2009, 6 510 v roce 2005), to znamená, že za předpokladu 220 odpracovaných dnů v roce uskutečnil lékař v průměru 24 ošetření denně. Nejvíce ošetření na jednoho lékaře bylo v okrese Náchod (5 532) a nejméně v okrese Jičín (4 755).

Na jednoho léčeného pacienta ve věku 0–18 let připadlo v roce 2009 v průměru 5,9 ošetření (v ČR 6,3 ošetření). Preventivní vyšetření jsou nejčastěji poskytována kojencům.

Počet registrovaných pacientů (dětí a dorostu) v kraji na jednoho lékaře byl 930 pacientů. Největší počet registrovaných pacientů na jednoho lékaře vykazuje okres Náchod (997) a nejnižší okres Jičín a Rychnov nad Kněžnou (901). V České republice bylo v průměru 950 registrovaných pacientů na jednoho lékaře v ambulantní péči.

V ordinacích praktických lékařů pro děti a dorost bylo v kraji v roce 2009 sledováno 16 304 alergiků, 3 019 dětí a mladistvých z dysfunkčních rodin, 9 dětí a 2 mladiství týraných nebo sexuálně zneužívaných. Praktičtí lékaři pro děti a dorost měli v přímé péči 6 086 nově narozených dětí, z toho 405 s nízkou porodní hmotností (tj. s hmotností menší než 2 500 g). Ve sledovaném roce zemřelo 11 dětí, z toho 1 s nízkou porodní hmotností, 4 děti do jednoho roku (z toho 3 do 28 dnů života) a 7 ve věku 1–14 let.

V roce 2009 bylo při roční prohlídce vyšetřeno 6 643 dětí, z nichž bylo kojeno do 6 týdnů 16,6 % (ČR 16,3 %), do 3 měsíců 17 % (ČR 17,7 %), do 6 měsíců 21,6 % (ČR 24,1 %), déle než 6 měsíců 40,1 % (ČR 37,5 %) a 4,7 % nebylo kojeno vůbec (ČR 4,4 %).

Významnou skupinou pacientů jsou dispenzarizovaní pro vybrané diagnózy v evidenci u praktického lékaře pro děti a dorost. Jsou to pacienti trpící určitou chorobou pod stálým lékařským dohledem a jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz. Počet dispenzarizovaných onemocnění v kraji má již několik let vzrůstající tendenci. Na 1 000 registrovaných dětí ve věku do 14 let připadlo 434 dispenzarizovaných dětí (v ČR 358). Nejvyšší relaci vykazuje okres Hradec Králové (493) a nejmenší okres Jičín (297). Nejčastějším důvodem pro dispenzarizaci byly nemoci dýchací soustavy, které tvořily 28,8 % všech dispenzarizovaných onemocnění a nemoci nervové soustavy, které tvořily 20,9 %. Při sledování vývoje dispenzární péče od roku 2000 vykazuje pozvolný, ale trvalý, růst dispenzarizace dětí pro nemoci dýchací soustavy (o 53 %).

Počet dispenzarizovaného dorostu na 1000 registrovaných osob ve věku od 15 do 18 let byl v kraji 679 (v ČR 517). Nejvyšší relace vykazoval okres Hradec Králové (730) a nejnižší okres Jičín (514). Nejčastějším důvodem dispenzarizace byly v celokrajském měřítku nemoci nervové soustavy, které tvořily 25,3 % a nemoci dýchací soustavy, které tvořily 24,8 %. Počet případů dispenzarizace dorostu pro nemoci dýchací soustavy se od roku 2000 téměř zdvojnásobil (v roce 2000 to bylo 2 225 případů oproti 4 434 v roce 2009).

Lůžková péče

V roce 2009 v kraji poskytovalo péči 6 dětských lůžkových oddělení. Pracovalo zde 53,07 lékařů a 242,92 ZPBD. Denně bylo v průměru obsazeno 224 lůžek z celkového počtu 327 lůžek, hospitalizováno bylo celkem 16 945 pacientů a průměrná ošetrovací doba činila 4,8 dne. Samostatné novorozenecké oddělení se v kraji nevyskytuje.

Zpracovala: Lenka Lesková

ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové

Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové

telefon: 495 058 321, fax 495 058 322

e-mail: drahokoupilová@uzis.cz

<http://www.uzis.cz>

Personální zajištění a počet ošetření v ambulantní péči podle druhu zdravotnického zařízení a podle území

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření		
		lékařů	struktura lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
Královéhradecký kraj							
Praktický lékař pro děti a dorost	120	116,40	89,95	105,90	653 200	95,72	5 612
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	6	12,75	9,85	11,29	28 074	4,11	2 202
Specializovaná ambulantní péče v ostatních ZZ	2	0,26	0,20	0,26	1 165	0,17	4 481
Královéhradecký kraj celkem	128	129,41	100,00	117,45	682 439	100,00	5 273
Hradec Králové							
Praktický lékař pro děti a dorost	36	34,00	81,28	29,90	205 183	93,51	6 035
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	1	7,63	18,24	5,29	13 909	6,34	1 823
Specializovaná ambulantní péče v ostatních ZZ	1	0,20	0,48	0,20	323	0,15	1 615
Celkem	38	41,83	100,00	35,39	219 415	100,00	5 245
Jičín							
Praktický lékař pro děti a dorost	16	16,50	88,28	15,55	85 051	95,71	5 155
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	1	2,19	11,72	1,50	3 812	4,29	1 741
Celkem	17	18,69	100,00	17,05	88 863	100,00	4 755
Náchod							
Praktický lékař pro děti a dorost	25	23,80	97,90	21,55	129 135	96,03	5 426
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	1	0,45	1,85	2,20	4 496	3,34	9 991
Specializovaná ambulantní péče v ostatních ZZ	1	0,06	0,25	0,06	842	0,63	14 033
Celkem	27	24,31	100,00	23,81	134 473	100,00	5 532
Rychnov nad Kněžnou							
Praktický lékař pro děti a dorost	18	17,70	94,65	16,60	97 208	98,06	5 492
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	1	1,00	5,35	0,80	1 923	1,94	1 923
Celkem	19	18,70	100,00	17,40	99 131	100,00	5 301
Trutnov							
Praktický lékař pro děti a dorost	25	24,40	94,28	22,30	136 623	97,20	5 599
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	2	1,48	5,72	1,50	3 934	2,80	2 658
Celkem	27	25,88	100,00	23,80	140 557	100,00	5 431

¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (vč. smluvních) - z odevzdaných ročních výkazů A(MZ)1-01

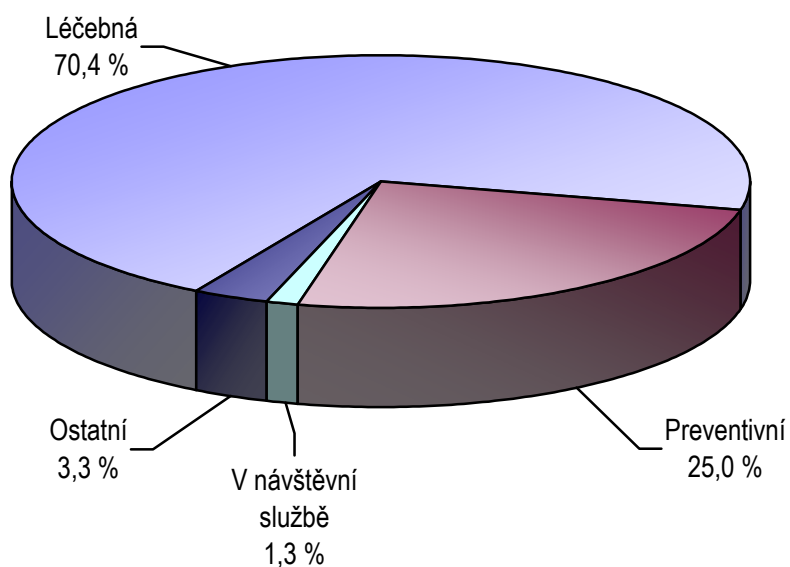
²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5–§ 21

Struktura počtu ošetření - vyšetření podle druhu ošetření a podle území

Území, okres	Počet ošetření - vyšetření celkem	z toho ošetření - vyšetření v %			Počet léčených pacientů ¹⁾	Počet ošetření na 1 léčeného pacienta
		léčebná	preventivní	v návštěvní službě		
Hradec Králové	205 183	71,71	24,19	1,16	31 518	6,5
Jičín	85 051	70,56	23,90	1,82	14 285	6,0
Náchod	129 135	72,45	24,36	1,25	23 447	5,5
Rychnov nad Kněžnou	97 208	65,02	27,90	0,88	16 530	5,9
Trutnov	136 623	70,09	25,51	1,50	24 154	5,7
Královéhradecký kraj	653 200	70,37	25,01	1,29	109 934	5,9
ČR	12 232 909	70,79	24,75	1,21	1 955 765	6,3

1) Počet léčených pacientů je celkový počet pacientů, kteří byli alespoň jedenkrát za sledovaný rok ošetřeni (tj. každý pacient je započten pouze jedenkrát).

Struktura ošetření - vyšetření podle druhu v roce 2009

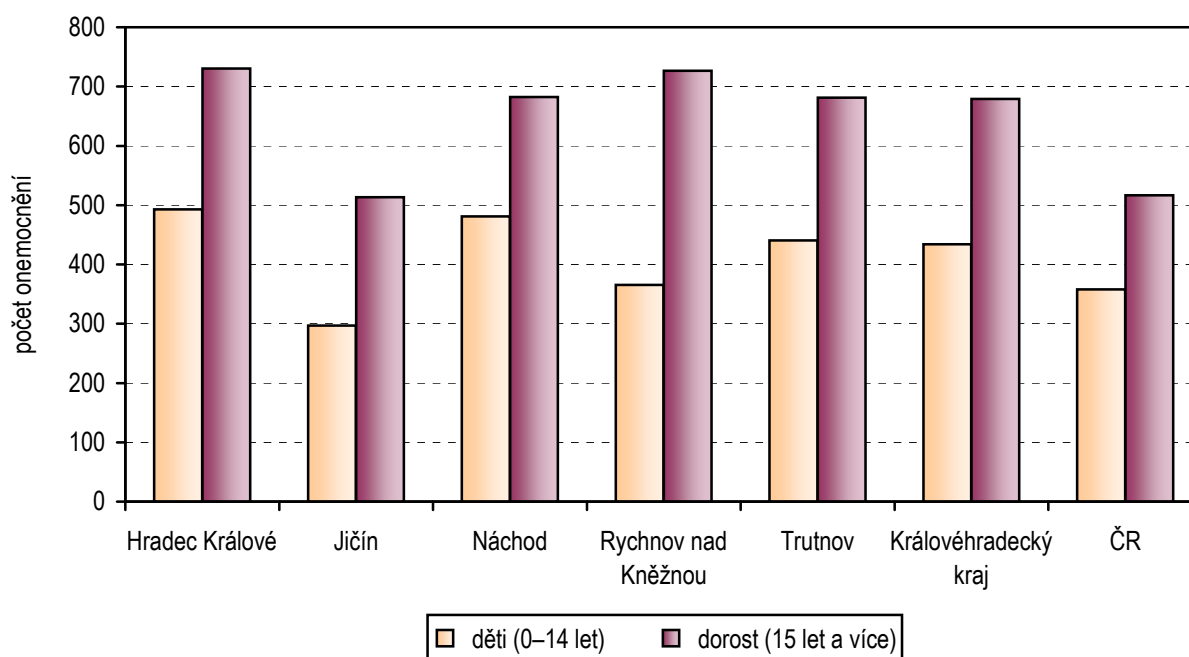

Dispenzarizovaná onemocnění u dětí a dorostu

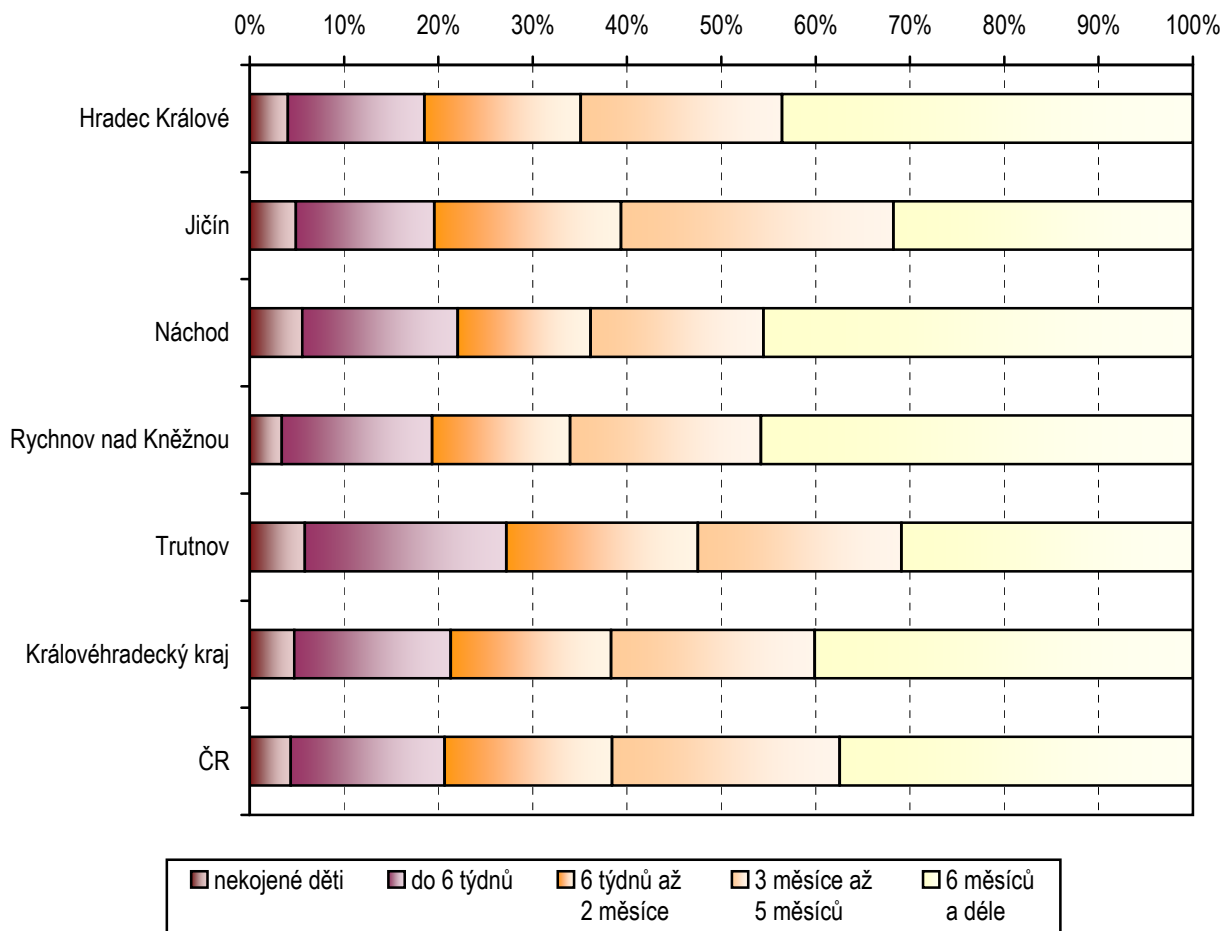
Kapitola (MKN -10)	Počet ¹⁾ dispenzarizovaných pacientů k 31.12.		
	celkem	z toho děti (0–14 let) v %	na 1 tisíc děti a dorostu
I. Některé infekční a parazitární nemoci (vč. následků)	1 644	79,01	15,5
II. Novotvary	203	71,92	1,9
III. Nemoci krve a krevtovorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity	762	73,88	7,2
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	4 395	61,09	41,5
V. Poruchy duševní a poruchy chování	1 897	69,37	17,9
VI.–VIII. Nemoci nervové soustavy, nemoci oka a očních adnex, nemoci ucha a bradavkového výběžku	11 947	62,13	112,9
IX. Nemoci oběhové soustavy	1 195	58,33	11,3
X. Nemoci dýchací soustavy	14 692	69,82	138,8
XI. Nemoci trávicí soustavy	1 289	68,11	12,2
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva	5 209	71,28	49,2
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně	4 439	55,08	41,9
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy	3 328	69,17	31,4
XVII. Vrozené vady, deformace	2 435	76,43	23,0
Celkem	53 435	66,60	504,9

¹⁾ Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz.

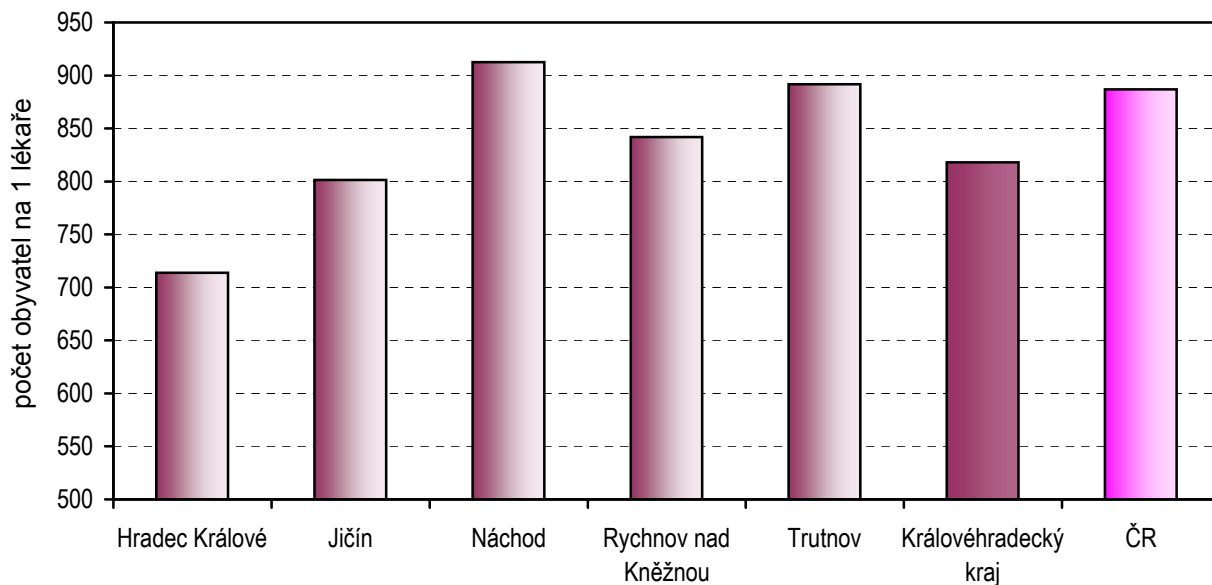
Počet dispenzarizovaných onemocnění v přepočtu na 1 tisíc registrovaných pacientů v dětské a dorostové péči

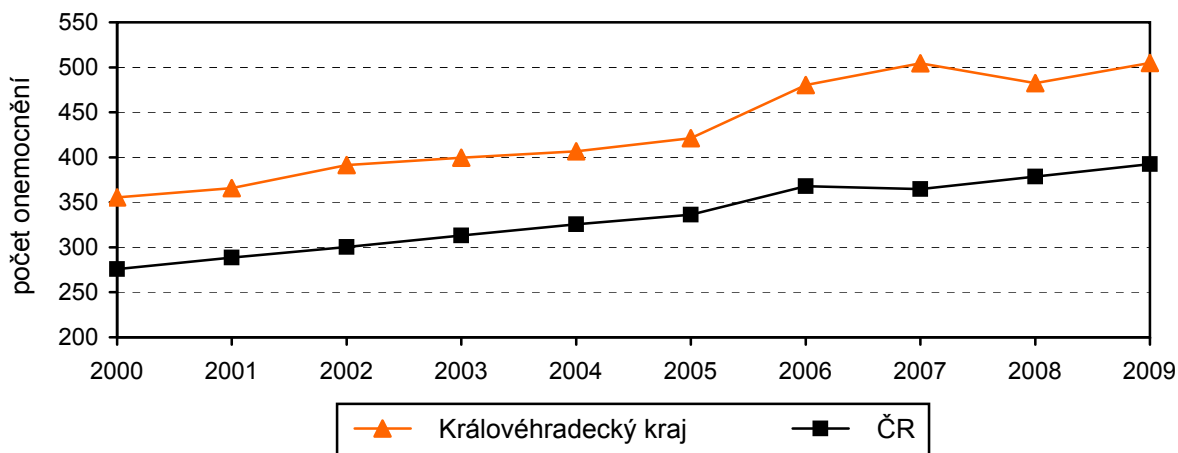
Struktura dětí při roční prohlídce podle délky kojení v roce 2009

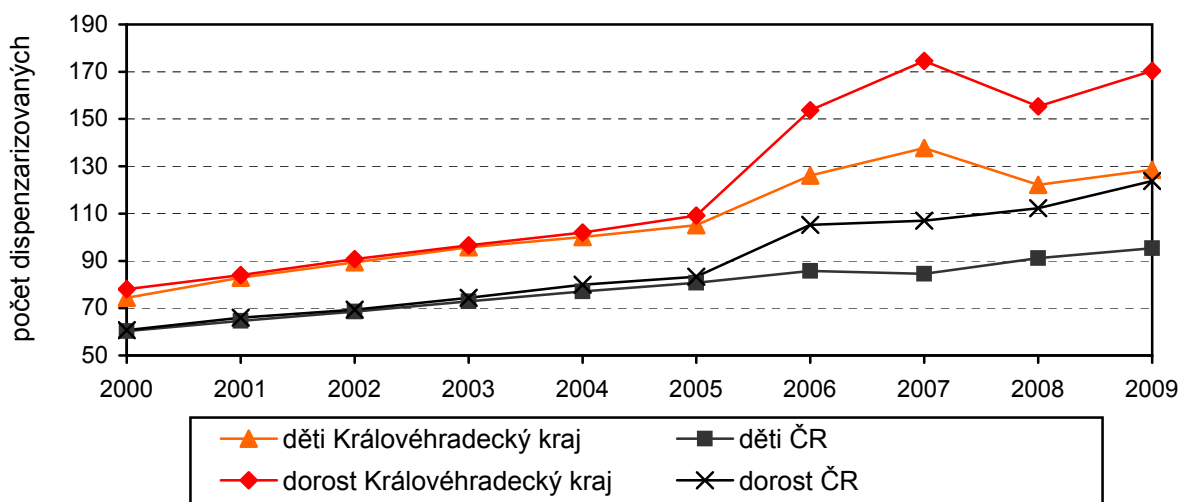
Počet obyvatel ve věku 0–18 let na 1 lékaře v oboru dětská a dorostová péče

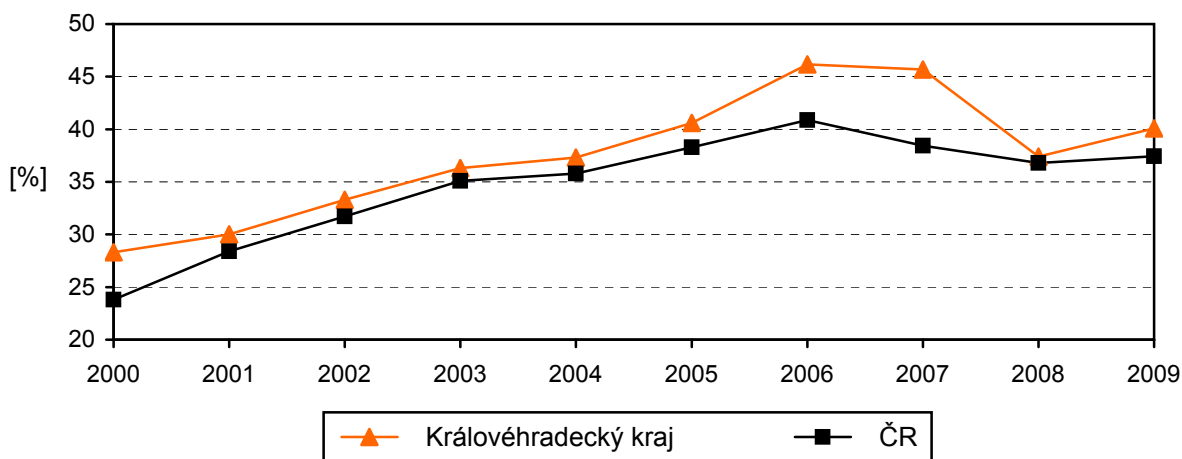
Vývoj počtu dispenzarizovaných onemocnění v přepočtu na 1 tisíc dětí a dorostu (0–18 let)

Vývoj počtu dispenzarizovaných dětí a dorostu pro nemoci dýchacích cest v přepočtu na 1 tisíc osob daného věku

Vývoj podílu dětí kojených déle než 6 měsíců

Využívání lůžkového fondu dětských oddělení nemocnic a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Královéhradecký kraj	ČR
Počet oddělení	6	95
Počet pracovníků ¹⁾		
lékaři	53,07	750,17
ZPBD ²⁾ celkem	242,92	3 069,21
Průměrný počet lůžek	319,52	4 866,15
Průměrný denní stav obsazených lůžek		
celkem	223,8	3 206,3
na 1 lékaře	4,3	4,3
Počet lékařů na 100 lůžek	16,23	15,38
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	74,29	62,93
Počet hospitalizovaných	16 945	275 324
Nemocniční letalita (v promilích)	1,4	0,8
Využití lůžek ve dnech	255,6	240,5
Průměrná ošetrovací doba ve dnech	4,8	4,3
Prostoj lůžek ³⁾	1,7	1,8

¹⁾ Součet úvazků včetně smluvních k 31.12.

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu § 5–§ 21 zákona č. 96/2004 Sb.

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s lůžkovým dětským oddělením v kraji:

Fakultní nemocnice Hradec Králové

Oblastní nemocnice Jičín a.s.

Oblastní nemocnice Náchod a.s.

Oblastní nemocnice Rychnov nad Kněžnou a.s.

Oblastní nemocnice Trutnov a.s.

Česko-německá horská nemocnice Krkonoše s.r.o., Vrchlabí